

ATT ÅTERSTÄLLA VÄRDET

Vi köper och kastar mer än någonsin. **Kristin Wallin Hägglund**, marknads- och kommunikationschef på **Kuusakoski Recycling**, berättar om hur föremålen återvinns och varför vi bör göra oss av med det vi stoppar undan i lådor och garage.

Elektronik är en ofrånkomlig del av vardagen – arbetsplatser och hem är fyllda av apparater som vi inte klarar oss utan. Det märker man också på Kuusakoski Recycling, ett av Sveriges stora återvinningsföretag. På tolv anläggningar i landet, från Kiruna i norr till Vetlanda i söder, tar de emot vårt avfall.

– Allt fler saker elektrifieras, säger Kristin, vilket gör återvinningen större än någonsin. Vi återvinner 15 000 ton elprodukter per år på våra anläggningar i Sverige och har fått skapa en hel avdelning för elektronik. Återvinningen blir också alltmer komplicerad eftersom produkterna innehåller allt fler ämnen som måste hanteras på olika sätt.

Elprodukterna kräver särskild hantering. Hur går återvinningen till?

– Materialet som kommer till våra mottagande anläggningar läggs i burar för att minska risken för brand och att materialet förstörs när det fraktas. Materialet sorteras sedan manuellt på löpande band. Där tas farligt avfall som exempelvis litiumbatterier bort, för att hanteras separat.

– Värdefulla råvaror, såsom koppar och aluminium, plockas ut för att återvinnas. Det tredje steget är fragmentering, vilket innebär att materialet krossas, granuleras och sorteras med olika processer. Det rena materialet sänds sedan vidare till olika industrier. Plast återvinns i den grad det går och den plast som ej går att använda igen förbränns och blir energi. Metallerna skickas till smältverk för att senare bli till nya produkter.

I skrivande stund är årets mest febrila högtid över. Återvinningskärlet har fått smaka på resterna och väntar proppmätt på tömning av papper och kartong. Det syns att vi svenskar är bra på att återvinna, men den gamla elljusstaken, glödlamporna och sladdarna har vi tendens att stoppa undan. Varför kan sakerna inte få ligga där, om de inte läcker ut farliga ämnen?

– Det handlar också om att spara på energi och råvaror. Det går åt enormt mycket energi för att skapa nytt. Att skapa ett nytt ton aluminium kräver 15 000 kilowattimmar. Däremot är det lätt att återvinna metall som aluminium, i likhet med stål och koppar. Metallen smälts om för att skapa nya produkter och går att återvinna hur många gånger som helst. Då används endast 750 kWh per ton. Det är ytterst lite som inte går att återanvända och vi lär oss mer och mer.

– Det är heller inte bara små elprodukter som blir liggande och det är onödigt. Det som ligger och skräpar kan alltså återanvändas istället för att tära på jordens resurser genom att skapa nytt. Om man samlar ihop allt kan det visa sig att man har en hel skrotgård hemma. Större mängder kan man få hämtade. På vissa av våra anläggningar kan man också få låna släp. Varför inte gå ihop med grannarna? Om man lämnar in metall kan man dessutom få en slant för det.

FAKTA FAKTA FAKTA FAKTA

Kuusakoski Recycling är ett globalt företag som grundades i Finland 1914. Det är ett av landets ledande företag inom återvinning, med tolv anläggningar runtom i Sverige.

Kuusakoski återställer värdet på restprodukter genom att samla in, sortera, hantera och uppgradera till ny råvara. Alltifrån metaller, småelektronik, skrotbilar, kablar, byggavfall och plast till hela vindkraftverk, återvinns.

ATT ÅTERSTÄLLA VÄRDET

Ännu ett skäl till att inte låta saker ligga är att mycket går att återbruka?

– Även om vi lever på återvinning vill vi verka för en annan syn, att man tänker till stegen före återvinning, alltså att minska det vi producerar och återanvända det som redan finns. För många saker som kastas eller lämnas på återvinningen är inte uttjänta. Någon kanske kan få igång en gammal skärm, så skänk eller sälj den vidare. Det finns mycket som kan få ett nytt liv på andrahandsmarknaden. Vi är väldigt snabba med att köpa nytt.

Men vi sporras ständigt att konsumera – inte minst barnen vill ha nytt.

– Här spelar vi vuxna en väldigt viktig roll. Föräldrarna måste vara med och skapa en god syn på begagnade produkter. Att det är bra att handla begagnat, både för miljön och plånboken. Man borde också prata mer om det i skolan, så att det inte tasslas om vilken telefonmodell man har.

Kuusakoski bidrar till utgivningen av Natur & Miljöboken.

Varför har ni valt att göra det?

– Natur & Miljöboken är ett jättebra pedagogiskt material som tar upp viktiga frågor, en långsiktig satsning som vi tror på och som går i linje med vårt långsiktiga tänk. Återvinning är förutsättning för att leva hållbart. Vi behöver väcka förståelse så tidigt som möjligt, ändra vårt sätt att tänka och våra beteenden.

FAKTA FAKTA FAKTA FAKTA

Elavfall

Elavfall är alla uttjänta saker som drivs med sladd eller batteri och kräver särskild hantering. De innehåller ämnen som är skadliga för människan och miljön.

En elpryl som vi alla går och bär på, mobiltelefonen, innehåller metaller, plaster, sällsynta jordartsmetaller, mineraler och farliga ämnen, som tungmetaller, ftalater och bromerade flamskyddsmedel. De är cancerogena, neurotoxiska, hormonstörande och reproduktionsskadliga.

Ge elprodukten ett nytt liv

Skänk bort eller sälj begagnade ännu fungerande elprylar på Blocket, Tradera eller grupper på Facebook.

Det finns också företag som köper och säljer begagnade telefoner och andra elektriska produkter som Ipads och datorer. Det som inte kan återanvändas kan återvinnas.

